

Spis treści

Wstęp	9
-----------------	---

I. Specyfika powiązań regionalnych w Azji i Pacyfiku

Paweł Szwiec: Integracja w Azji Wschodniej – geneza, przejawy, skutki, perspektywy	13
Zbigniew Olesiński: Mechanizm organizacyjny procesów integracyjnych w Azji Południowo-Wschodniej	21
Malgorzata Pietrasiak: ASEAN-6 i ASEAN-4: problemy na drodze do integracji regionu Azji Południowo-Wschodniej	31
Katarzyna A. Nawrot: Proces integracji regionalnej państw ASEAN	46
Ewa Oziewicz: Nowy regionalizm azjatycki z perspektywy ASEAN	55
Krystyna Żołądkiewicz: Integracja ekonomiczna w regionie Pacyfiku na przykładzie Strefy Wolnego Handlu Australii i Nowej Zelandii	64
Anna Calek: Perspektywy rozwoju gospodarczego mikropaństw Południowego Pacyfiku w ramach ugrupowania integracyjnego SPARTECA	76
Karolina Klecha-Tylec: Wschodni Obszar Wzrostu ASEAN jako przykład współpracy subregionalnej	84
Malgorzata Dziembała: Stosunki gospodarcze i polityczne Unii Europejskiej z krajami ASEAN na początku XXI wieku	94
Katarzyna Żukrowska: Stan zaawansowania integracji w ramach ASEAN a stosunki z Unią Europejską	106

II. Płaszczyzny i obszary współpracy regionalnej w Azji i Pacyfiku

Mariusz Szuster: Przesłanki lokalizacji produkcji w krajach azjatyckich	123
Jarosław Brach: Zagrożenie ze strony chińskich i indyjskich producentów ciężarówek dla liderów europejskich	130
Edyta Pawlak: Liberalizacja handlu jako czynnik rozwoju ugrupowań integracyjnych rejonu Azji i Pacyfiku	146
Monika Wyrzykowska: Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Chinach a bezpośrednie inwestycje Chińskiej Republiki Ludowej – najnowsze trendy i perspektywy	155
Sebastian Domżałski: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w gospodarce Malezji na tle państw Azji Południowo-Wschodniej	165

Iwona Pawlas: Azja jako obszar funkcjonowania korporacji transnarodowych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej	175
Bogusława Drelich-Skulska: Powiązania sieciowe przedsiębiorstw w regionie Azji i Pacyfiku	182
Elżbieta Pleśniak: Usługi outsourcingowe w Indiach	195
Szymon Mazurek: Giełdy papierów wartościowych w regionie Azji i Pacyfiku	206
Łukasz Fijałkowski: Regionalny wymiar bezpieczeństwa w Azji Południowo-Wschodniej. Idea Wspólnoty ASEAN w świetle koncepcji wspólnot bezpieczeństwa	216
Paweł Łyszczak: Rywalizacja o zasoby surowców energetycznych w basenie Morza Południowochińskiego	226

III. Makroekonomiczny wymiar procesów integracyjnych w Azji i Pacyfiku

Sebastian Bobowski, Marcin Haberla: Indie – narodziny drugiego azjatyckiego giganta?	237
Małgorzata Domiter: Znaczenie polityki handlowej Japonii dla jej dominującej pozycji w regionie Azji i Pacyfiku	246
Anna Jankowiak: Znaczenie ekonomiczne Hongkongu w regionie Azji i Pacyfiku	261
Aleksandra Kuźmińska: Brand China – wizerunek Chin w świecie w świetle rankingu Anholt Nation Brands Index	273
Patrycja Stermach: Ocena ryzyka państw ASEAN na podstawie metody klasyfikacji ryzyka kraju (<i>The Country Risk Classification Method – CRCM</i>)	282

IV. Społeczne i kulturowe wymiary procesów integracyjnych

Małgorzata Bartosik-Purgat: Kultura i konsument w świetle procesów globalnego rynku	293
Tadeusz Sporek: Społeczne problemy współczesnego świata – dylematy ochrony środowiska	305
Bogusław Bembenek: Japońskie grupy <i>keiretsu</i> w świetle koncepcji kapitału społecznego	315

Summaries

Paweł Szwiec: Integration in East Asia – causes, indications, outcomes, perspectives	20
Zbigniew Olesiński: Organizational mechanism of integrative processes in South-East Asia	30

Malgorzata Pietrasiak: ASEAN-6 and ASEAN-4: Problems on the way to the integration of South East Asia region	45
Katarzyna A. Nawrot: Process of regional integration in ASEAN countries	54
Ewa Oziewicz: New Asian regionalism from the ASEAN perspective	63
Krystyna Żołądkiewicz: Economic integration in Pacific Region on the example of Australia New Zealand Closer Economic Relations Trade Agreement	75
Anna Calek: The perspectives of economic development of the micro-states of South Pacific integration group SPARTECA	83
Karolina Klecha-Tylec: BIMP-EAGA as an example of subregional co-operation	93
Malgorzata Dziębala: Economic and political relations between the European Union and ASEAN countries at the beginning of the 21 st century	105
Katarzyna Żukrowska: ASEAN integration progress and relations with the European Union	120
Mariusz Szuster: The circumstances of manufacturing localization in Asian countries	129
Jarosław Brach: Are Chinese and Indian truck makers able to threaten today's, especially European leaders?	145
Edyta Pawlak: Liberalization of trade as a factor stimulating development of integrative groups of Asia and Pacific region	154
Monika Wyrzykowska: FDI in China and China's FDI – new trends and prospects	164
Sebastian Domżałski: Foreign direct investment in Malaysia against Southeast Asia	174
Iwona Pawlas: Asia and R&D activity of transnational corporations	181
Bogusława Drelich-Skulska: Business networks in Asia and Pacific region	194
Elżbieta Pleśniak: Outsourcing services in India	205
Szymon Mazurek: Stock exchanges in Asia and Pacific	215
Łukasz Fijałkowski: Regional dimension of security in Southeast Asia. The project of ASEAN Community and the notion of security community	225
Paweł Łyszczak: Energy rivalry in the South China Sea	234
Sebastian Bobowski, Marcin Haberla: India – birth of second Asian giant?	245
Malgorzata Domiter: Significance of Japan's trade policy for its dominant position in the Asia-Pacific region	260
Anna Jankowiak: Hong Kong – the economic role in Asia-Pacific region	272
Aleksandra Kuźmińska: Brand China – the image of China in the world according to Anholt Nation Brands Index	281
Patrycja Stermach: The Association of Southeast Asian Nations in the OECD Country Risk Classification	288

Malgorzata Bartosik-Purgat: Culture and consumer in the process of global market	304
Tadeusz Sporek: Social problems of the contemporary world – the dilemmas of environmental protection	314
Bogusław Bembek: Japanese <i>keiretsu</i> groups in the light of social capital conception	327

Monika Wyrzykowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

**BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE
W CHINACH A BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE
CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ
– NAJNOWSZE TRENDY I PERSPEKTYWY**

1. Wstęp

Gospodarka światowa nieustannie się rozwija, a wraz z jej rozwojem w coraz większym stopniu dokonują się międzynarodowe przepływy kapitału, zwłaszcza w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Stale rosnąca rola tego zjawiska w gospodarce światowej skłania do szerszej jego prezentacji.

Kompleksowym badaniem bezpośrednich inwestycji zagranicznych zajmuje się Konferencja Narodów Zjednoczonych do Spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD – United Nations Conference on Trade and Development), która od 1991 r. przygotowuje coroczny raport o światowych inwestycjach (WIR – World Investment Report). Według jego twórców bezpośrednie inwestycje zagraniczne są definiowane jako długoterminowe, o trwałym charakterze stosunki między podmiotami, umożliwiające podmiotowi mającemu siedzibę w jednym kraju przejęcie kontroli nad podmiotem, którego siedziba znajduje się w innym kraju¹.

W związku z powyższą definicją bezpośrednio inwestycje zagraniczne mogą przybierać następujące formy: fuzji, czyli połączenia firm z różnych krajów, w wyniku czego dochodzi do stworzenia nowego przedsiębiorstwa, oraz przejęcia przedsiębiorstwa przez inwestora zagranicznego w części wystarczającej do jego kontroli i zarządzania oraz inwestycji od podstaw, czyli tzw. inwestycji typu *greenfield*.

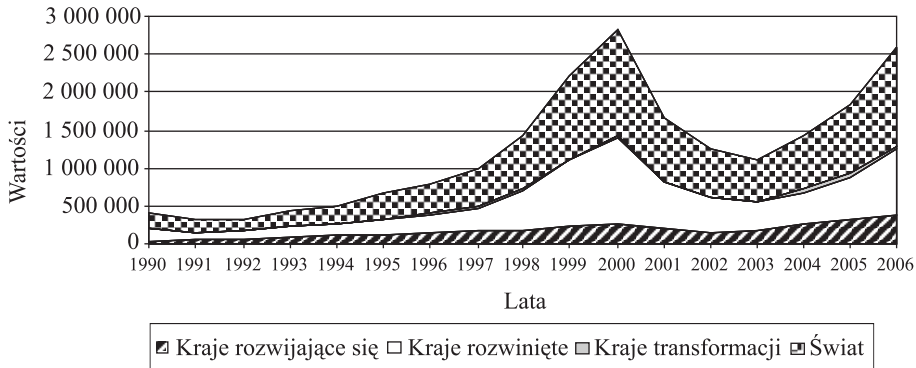
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne stanowią jedną z głównych sił napędzających rozwój gospodarki światowej. Świadczą o tym rozmiary przepływu kapitału w tej formie. Nie bez znaczenia pozostaje również kierunek ich przepływu, którym obecnie stały się kraje rozwijające się, a wśród nich zwłaszcza Chiny.

---

¹ Por. *World Investment Report 2006, FDI from Developing and Transition Economies: Implications for Development*, United Nations, New York and Geneva 2006, s. 294.

2. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne na świecie

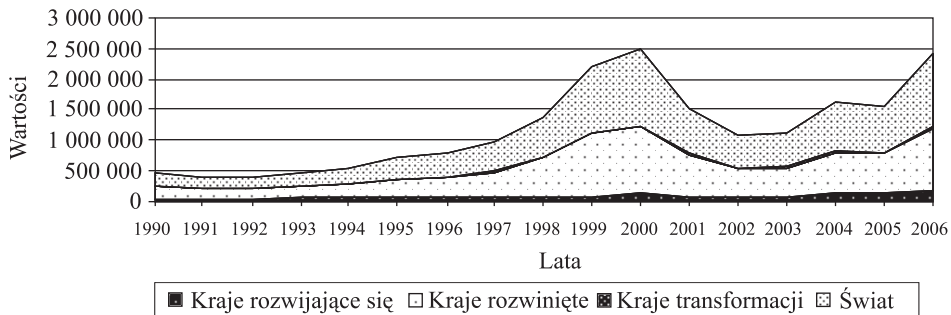
Tendencje w napływie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w ostatnich latach (BIZ) w gospodarce światowej ilustruje wykres na rys. 1.

Rys. 1. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w latach 1990-2006 (w mln USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://stats.unctad.org/FDI/>.

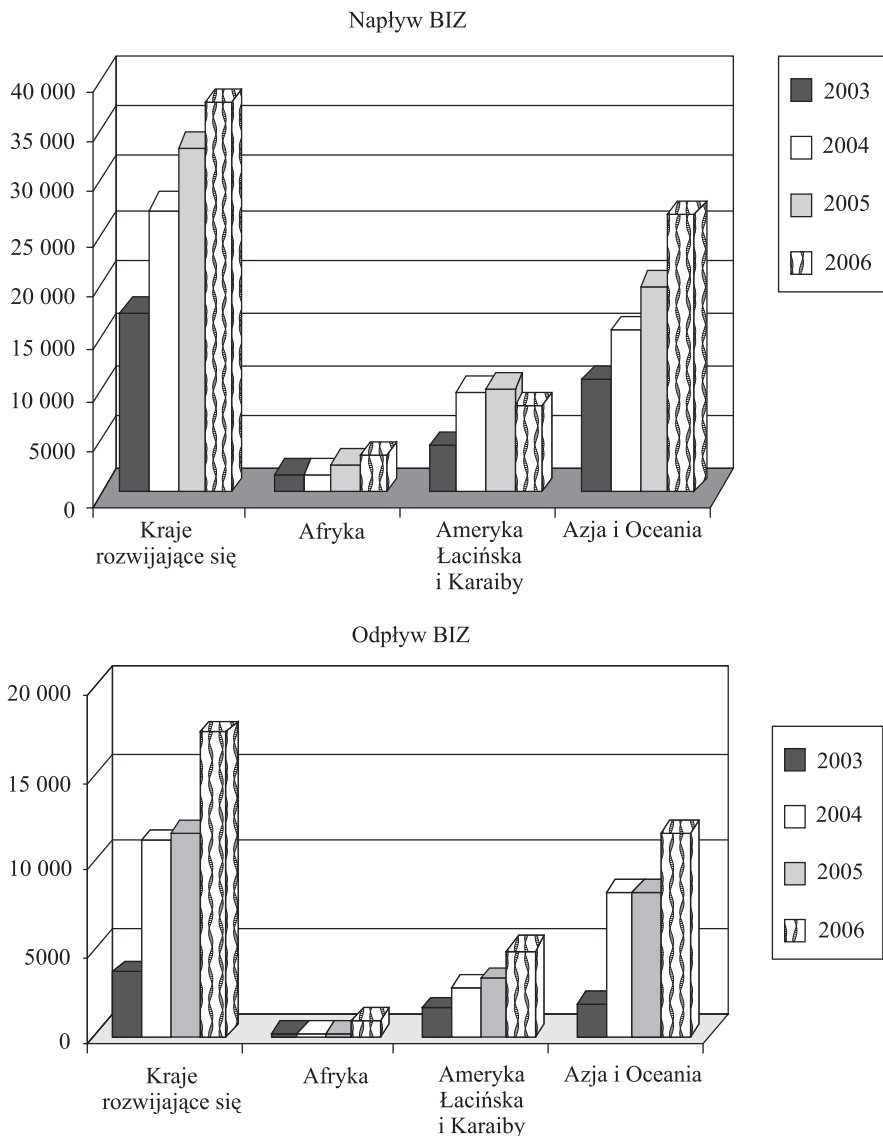
Od roku 1990 miał miejsce systematyczny przyrost kapitału zainwestowanego w postaci BIZ na świecie. Najwyższy napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w skali światowej wystąpił w 2000 r. i wynosił 1400 bln USD, z czego 1200 bln zostało zainwestowane w krajach rozwiniętych, natomiast ok. 200 bln w krajach rozwijających się. Od roku 2000 wartość zainwestowanych środków systematycznie spadała, aż do 2004 r., w którym napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do gospodarki światowej zaczął rosnąć. Trend ten został utrzymany również w 2006 roku.

Rys. 2. Odpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w latach 1990-2006 (w mln USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://stats.unctad.org/FDI/>.

W badanym okresie nastąpił również odpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (rys. 2). Jest on jednak znacznie mniejszy niż napływ BIZ.

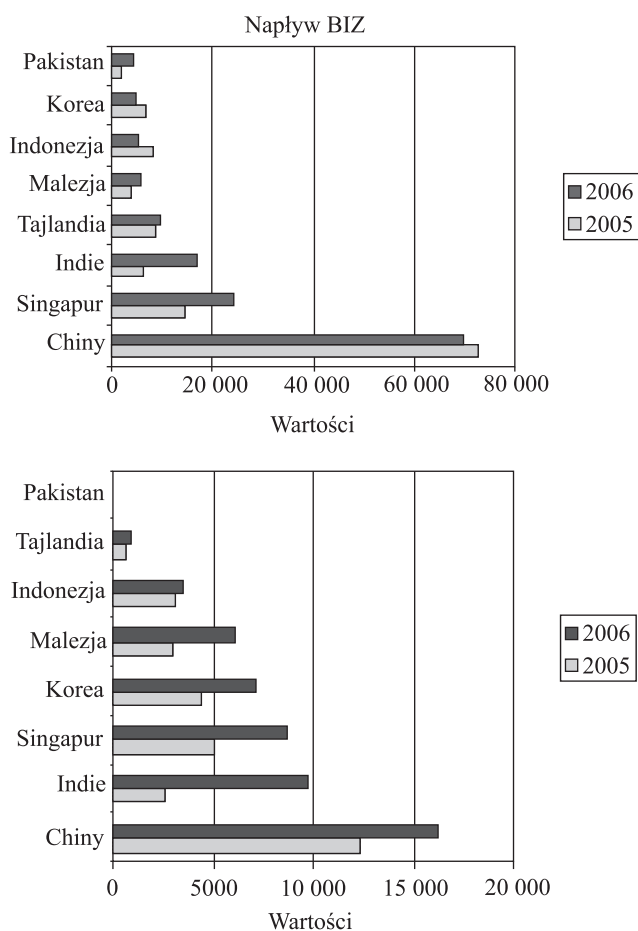

Rys. 3. Napływ i odpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych krajów rozwijających się w latach 2003-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *World Investment Report 2006, FDI from Developing and Transition Economies: Implications for Development*, United Nations Conference on Trade and Development, New York and Geneva 2006, s. 325-328, *World Investment Report 2007, Transnational Corporation, Extractive Industries and Development*, United Nations Conference on Trade and Development, New York and Geneva 2007, s. 251-254.

Jak wynika z wykresu na rys. 2, w badanym czasie kraje rozwinięte odgrywały również decydującą rolę jako dostawcy inwestycji zagranicznych. Jednak w ostatnich latach badanego okresu rośnie znaczenie krajów rozwijających się, zarówno jako odbiorców kapitału zagranicznego, jak i jego dostawców (rys. 3). Spośród krajów rozwijających się w ostatnich latach w zakresie przepływu kapitału największe znaczenie mają kraje regionu Azji i Pacyfiku.

Liberalizacja systemu handlu i inwestycji stworzyła atrakcyjne otoczenie biznesowe do dokonywania inwestycji bezpośrednich w rejonie Azji i Pacyfiku (rys. 4). Największym odbiorcą i dostawcą zagranicznych inwestycji bezpośrednich spośród krajów tego regionu stały się Chiny.

Rys. 4. Struktura geograficzna napływu i odpływu BIZ w rejonie Azji i Pacyfiku w latach 2005-2006 (w mln USD)

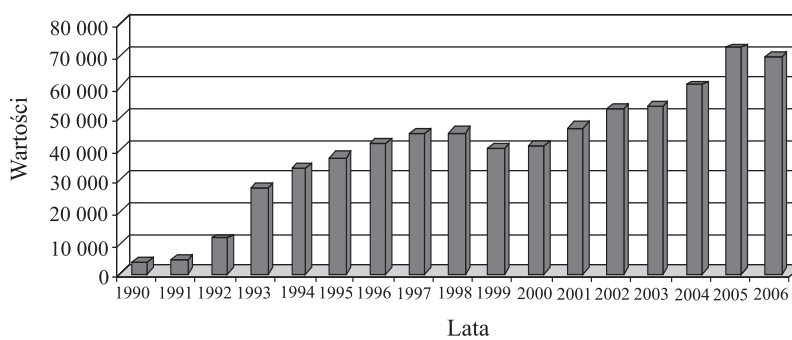
Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://stats.unctad.org/FDI/>.

Z rys. 4 wynika, że Chiny są głównym importerem i eksporterem BIZ w regionie Azji i Pacyfiku. Ich absorpcja kapitału jest o ponad połowę większa niż pozostałych państw tego regionu. Chiny w porównaniu z innymi krajami więcej środków również inwestowały.

3. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Chinach

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w znacznej mierze determinują rozwój Chin, będąc istotnym czynnikiem ich transformacji, wzrostu konkrecyjności międzynarodowej oraz osiągnięcia nowego miejsca w międzynarodowym podziale pracy².

Rys. 5. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin w latach 1990-2006 (w mln USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://stats.unctad.org/FDI/>.

Znaczący napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin notowany jest od 1992 r., aż do 1999 r., kiedy to nastąpił spadek ich wartości. Głównym powodem spowolnienia ich napływu był kryzys azjatycki. Akcesja Chin do WTO 11 grudnia 2001 r. ponownie przyspieszyła wzrost tempa inwestycji. Najwyższy odnotowany przyrost napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin miał miejsce w 2005 r. i wyniósł o 13% więcej w porównaniu z 2004 r., osiągając poziom 72 bln dolarów. W roku 2005 napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych dotyczył sektorów niefinansowych, w których ulokowano 60 bln dolarów. Natomiast w 2005 r. w sektorze finansowym ulokowano 12 bln dolarów. Środki te trafiły głównie do największych chińskich banków państwowych. W roku 2006 napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin spadł po raz pierwszy od siedmiu lat o 4% i wynosił 69 bln USD (rys. 5). Spadek ten wynikał w głównej mierze ze zmniejszenia zainteresowania inwestorów rynkiem finansowym Chin.

² Zob. K. Starzyk, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w gospodarkach Azji i Pacyfiku*, Semper, Warszawa 2001, s. 31.

Inną przyczyną były zwiększające się koszty produkcji na skutek niedoboru pracowników.

BIZ w Chinach skoncentrowane są na następujących sektorach przemysłu: elektronicznym, stalowym i petrochemicznym. Główny powód dotychczasowej koncentracji kapitału pochodzącego z inwestycji zagranicznych w sektorach produkcyjnych wynikał z uzyskania dostępu przez Chiny do sektora usług dopiero w momencie ich akcesji do WTO. Napływający kapitał ma charakter krótkotrwały i koncentruje się na pracochłonnym przetwórstwie, czyli motywowany jest niskimi kosztami pracy. Są to głównie inwestycje japońskie, koreańskie i tajwańskie. Głównym ich celem jest kreowanie działalności proeksportowej. Napływ BIZ skierowany do sektorów wysokiej technologii i usług ukierunkowanych na rynek wewnętrzny dopiero nabiera tempa. Głównymi inwestorami w badanym okresie były Stany Zjednoczone, Japonia, Niemcy, Wielka Brytania, Francja i Holandia³.

Napływ bezpośrednich inwestycji do Chin jest niewątpliwie związany z działalnością korporacji transnarodowych. W porównaniu z początkiem lat dziewięćdziesiątych w 2000 r. liczba korporacji transnarodowych działających w Chinach wzrosła o 805%⁴. Na koniec 2005 r. w Chinach działało 280 000 filii korporacji transnarodowych. Należy wspomnieć, iż liczba firm rodzimych na tym rynku na koniec 2005 r. wynosiła 3429⁵. Głównym powodem relokacji korporacji do Chin jest dostęp do relatywnie taniej siły roboczej. Zatrudniają one w Chinach 24 mln osób, co stanowi 3% zatrudnionych w Chinach⁶. Innym czynnikiem jest tania ziemia.

Ponadto firmy te uzyskują łatwiejszy dostęp do chłonnego rynku chińskiego oraz ich bazy surowcowej. Działalność przedsiębiorstw wielonarodowych jest bardzo znacząca. Przedsiębiorstwa wielonarodowe są zaangażowane w sieć dystrybucji oraz transfery technologii, kwalifikacji i zdolności organizacyjnych do chińskiej gospodarki⁷. Korporacje transnarodowe docelowo stwarzają Chinom szansę wejścia na rynki zagraniczne, stanowiąc ich „platformę eksportową” (na koniec 2004 r. ich udział w ogólnym eksporcie wynosił 47%)⁸.

4. Bezpośrednie inwestycje Chin

Jak wykazano powyżej, region Azji i Pacyfiku był również źródłem transferu bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W badanym okresie Chiny umacniały pozycję głównego inwestora z regionu Azji i Pacyfiku.

---

³ Por. *Chiny i Indie w procesie globalizacji. Potencjalne konsekwencje dla Polski*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2007, s. 47-48.

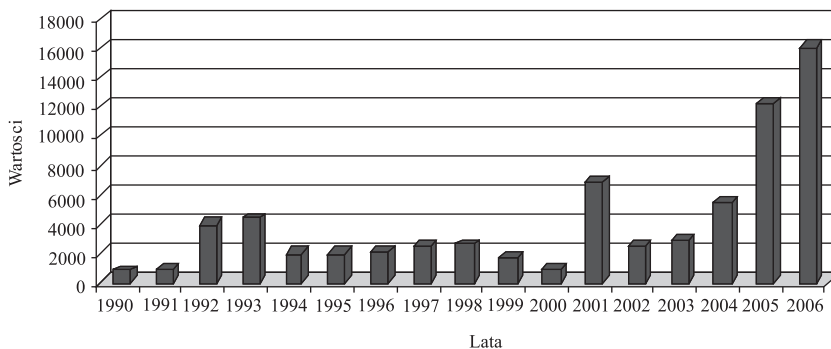
⁴ Ibidem.

⁵ *World Investment Report 2007, Transnational Corporation, Extractive Industries and Development*, United Nations Conference on Trade and Development, New York-Geneva 2007, s. 218.

⁶ Ibidem, s. 16.

⁷ Na przykład od 1980 r. międzynarodowe koncerny paliwowe, jak ConocoPhillips, ExxonMobil i Shell, wyszkoliły inżynierów do obsługi tego rynku. Por. *World Investment Report...* 2006, 4. 135.

⁸ Por. *World Investment Report 2007...*, s. 284.

Rys. 6. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne Chin w latach 1990-2006 (w mln USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://stats.unctad.org/FDI/>.

Do wzrostu znaczenia inwestycji chińskich na rynku światowym przyczyniała się prowadzona od 2000 r. przez władze chińskie ich intensywna promocja. Jednak wzrost znaczenia Chin jako inwestora był głównie możliwy dzięki postępującemu procesowi industrializacji chińskiej gospodarki. W roku 2006 chińskie inwestycje wzrosły o 32% względem roku poprzedniego i wyniosły 16 bln USD (rys. 6). Część z tych inwestycji dokonanych zostało w innych rozwijających się krajach czy też państwach transformacji. Na przykład w 2005 r. *China Metallurgical Construction Group Corporation* (Chińska Metalurgiczno-Konstrukcyjna Grupa Korporacyjna) podpisała zgodę z rządem Papui-Nowej Gwinei na inwestycje o wartości 650 mln dolarów w projekt o nazwie Ramu Nickel-Cobalt Project. Ta transakcja jest jedną z największych odnotowanych w przemyśle metalowym⁹.

Ponadto dużym wsparciem dla inwestycji zagranicznych dokonywanych przez chińskie korporacje transnarodowe są oferowane przez rząd chiński subsydia czy też ubezpieczenia dokonywanych inwestycji. Skutkiem tych działań jest rosnąca rola chińskich korporacji transnarodowych na świecie. Potwierdzeniem jest ich obecność w grupie 25 największych korporacji transnarodowych na świecie (przedsiębiorstwo Hutchison Whampoa zostało sklasyfikowane na dwudziestej pozycji w rankingu stu największych korporacji transnarodowych na świecie w 2005 roku)¹⁰.

Głównym sposobem wejścia przez chińskie korporacje transnarodowe na rynki krajów rozwiniętych były fuzje i przejęcia. W ostatnich latach transakcje o wielkiej wartości zostały zawarte między przedsiębiorstwami chińskim a firmami ze Stanów Zjednoczonych i Europy. Na przykład w 2005 r. grupa inwestorów z Hongkongu nabyła Bank of America Center w San Francisco za bilion dolarów, BenQ

⁹ Por. *World Investment Report 2006...*, s. 20-25.

¹⁰ Por. *Ibidem*, s. 229.

zakupiło fabrykę telefonów komórkowych Siemens za 323 mln USD. Ponadto CNPC's przejęło Petrokazakhstan w 2005 r. za 4,1 bln USD. W roku 2006 Sinopec kupił Udmurtneft – rosyjsko-angielską firmę za 3,5 bln USD¹¹.

Do głównych przyczyn podejmowania BIZ przez chińskie przedsiębiorstwa za granicą należy zaliczyć:

- rosnące zapotrzebowanie na surowce, tj. ropę, gaz, rudy żelaza, aluminium, tarcicę,
- zainteresowanie dostępem do technologii i *know how* krajów rozwiniętych, szczególnie Stanów Zjednoczonych i państw Unii Europejskiej,
- dążenie do wsparcia eksportu, obsługi rynków i rozbudowy prezencji na zagranicznych rynkach m.in. w sektorze zaawansowanych technologii.

Dodatkowym argumentem jest omijanie barier celnych przez bezpośrednie inwestycje zagraniczne.

5. Podsumownie i wnioski

Zainteresowanie inwestorów Chinami ciągle rośnie i zgodnie z opinią korporacji transnarodowych trend ten będzie kontynuowany. Według ostatnich badań są one najbardziej pożądanym miejscem lokowania inwestycji i wyprzedzają w tym rankingu Indie i Stany Zjednoczone¹².

Na podstawie przeprowadzonych analiz można wskazać czynniki, które będą sprzyjały napływowi bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin:

- tania siła produkcyjna i dobrze rozwinięta przedsiębiorczość,
- rozmiar rynku,
- funkcjonowanie uprzywilejowanych stref ekonomicznych,
- wzrost gospodarczy w Chinach,
- popyt konsumpcyjny na produkty europejskie lub oferty dostosowane do specyfiki lokalnego rynku,
- postępujący proces liberalizacji przepływu czynników produkcji,
- rosnący poziom wykształcenia pracowników (w tym znajomości języków obcych),
- w przypadku krajów z regionu Azji-Pacyfiku bliskość lokalizacji inwestycji,
- kontynuacja reform wewnętrznych, w tym prywatyzacji.

Zagrożenia dla rozwoju napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin mogą wynikać z:

- niedorozwoju sektora finansowego Chin,
- wystąpienia konfliktów wewnątrzpolitycznych,
- konkurencji zewnętrznej ze strony Indii, krajów Europy Środkowej i Europy Wschodniej,

---

¹¹ Ibidem.

¹² Por. *World Investment Prospects Survey 2007-2009*, UNCTAD 2007, s. 29.

- wzrostu kosztów pracy,
- barier w światowej podaży surowców,
- wzrostu cen energii i surowców.

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Chin zwłaszcza z USA, UE i Japonii będzie w dłuższym okresie stymulował wzrost poziomu technologicznego i wartości dodanej kreowanej w tym regionie, umożliwiając rodzimym firmom, filiom przedsiębiorstw wielonarodowych oraz dostawcom lokalnym przemieszczenie się w systemach globalnej produkcji w kierunku specjalizacji w produktach wysokiej technologii i średnio zaawansowanych technologicznie. Rosnące nakłady na badania i rozwój przedsiębiorstw wielonarodowych powinny ten proces przyspieszyć¹³.

Część krajów odniesie korzyści wskutek lokowania w nich komplementarnych inwestycji, jakie będą kreowane przez napływ BIZ do Chin.

Nadal będzie rosło również zainteresowanie bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi chińskich firm za granicą. Będzie temu sprzyjała prowadzona przez rząd chiński polityka *go global*, czyli zachęty do tej globalnej ekspansji.

Przeprowadzona analiza potwierdza, że Chiny stały się ważnym podmiotem w gospodarce światowej na skutek lokowania w nich bezpośrednich inwestycji zagranicznych, a także ich dokonywania za granicą. Ponadto rokuje ona, że dynamika ich napływu będzie utrzymana, dlatego też w perspektywie czasu należy spodziewać się dalszego umacniania pozycji Państwa Środka na międzynarodowym rynku.

Literatura

- Chiny i Indie w procesie globalizacji. Potencjalne konsekwencje dla Polski*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2007.
- Starzyk K., *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w gospodarkach Azji i Pacyfiku*, Semper, Warszawa 2001.
- World Investment Prospects Survey 2007-2009*, UNCTAD 2007.
- World Investment Report 2005, Transnational Corporation and the Internationalization of R&D*, UNCTAD, Geneva 2005.
- World Investment Report 2006, FDI from Developing and Transition Economies: Implications for Development*, United Nations, New York and Geneva 2006.
- World Investment Report 2007, Transnational Corporation, Extractive Industries and Development*, United Nations Conference on Trade and Development, New York and Geneva 2007.
- <http://stats.unctad.org/FDI/>.

---

¹³ Wydatki na badania i rozwój filii korporacji transnarodowych ulokowanych w Chinach w 2003 r. stanowiły 15% ich ogółu. Por. *World Investment Report 2005, Transnational Corporation and the Internationalization of R&D*, UNCTAD, Geneva 2005, s. 287-288, 292-293.

FDI IN CHINA AND CHINA'S FDI – NEW TRENDS AND PROSPECTS

Summary

China has become one of the most important entity of foreign direct investment in the world economy. It is the direction of FDI as well as the source of FDI. In 2006 inward of FDI in China was 69 billions of dollars. At the same time the FDI outward grown to 16 billions of dollars. The main role in this process played transnational corporations.